

หนังสือราชการเกี่ยวกับการดำเนินคดี

กระบวนการดำเนินคดีอาญามีขั้นตอนมากมาย ก่อนคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ก็จะมีการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หนังสือราชการในขั้นตอนนี้สามารถขอได้หรือไม่ มาดูครับ

นาย ก เป็นผู้ถูกควบคุมตัวของหน่วยงาน A ต่อมาพนักงานสอบสวนหน่วยงาน B ได้ขออนุญาตนำตัวนาย ก ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาอีกคดีหนึ่งไปชี้สถานที่เกิดเหตุ นาย ก จึงมีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการนำตัวชี้ที่เกิดเหตุ จำนวน ๓ รายการ คือ ๑) หนังสือที่หน่วยงาน B แจ้งหน่วยงาน A ไม่อนุญาตให้คัดถ่ายหนังสือขอตัวชี้ที่เกิดเหตุ ๒) หนังสือที่หน่วยงาน A มีถึงหน่วยงาน B สอบถามว่าจะอนุญาตให้นาย ก คัดถ่ายหนังสือขอตัวชี้ที่เกิดเหตุหรือไม่ และ ๓) หนังสือที่หน่วยงาน A แจ้งหน่วยงาน B ว่าไม่อนุญาตให้นำตัวนาย ก ไปชี้ที่เกิดเหตุในวันเวลาราชการ หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการดำเนินคดีอาญาที่ยังไม่เสร็จสิ้น การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยสรุปว่า เอกสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ เป็นหนังสือราชการที่โต้ตอบระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับข้อหารือกรณีผู้อุทธรณ์ขอข้อมูลข่าวสาร ส่วนรายการที่ ๓ เป็นหนังสือที่หน่วยงาน A อนุญาตให้หน่วยงาน B นำผู้อุทธรณ์ชี้ที่เกิดเหตุ ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้องกับเอกสารราชการทั้ง ๓ ฉบับ จึงมีคำวินิจฉัยให้หน่วยงาน A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้อุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๔๘๓/๒๕๖๔)

นายวรรณพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ขอคัดค้านค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

ผ่านพ้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลกันมาแล้ว มีเรื่องที่ต้องนำมาบอกกล่าวกันพอสมควร เกี่ยวกับการขอเอกสารการเลือกตั้ง เพื่อนำไปใช้ในกรณีต่าง ๆ วันนี้มาดูว่าจะขออะไรได้บ้าง

นาย ก ได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลทุกราย เพื่อนำไปใช้ประกอบการร้องคัดค้านการเลือกตั้งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร จำนวน ๔ รายการ คือ ๑) การหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ๒) รายชื่อและจำนวนผู้ช่วยเหลือเสียง ๓) พาหนะในการหาเสียงเลือกตั้ง ๔) สถานที่หรือเวทีเพื่อโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด A แจ้งปฏิเสธการเปิดเผย โดยให้เหตุผลว่า เจ้าของข้อมูลคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ เนื่องจากการเปิดเผยอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูล นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ต่อมาหน่วยงานได้เปิดเผยบัญชีรายรับ-รายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครแต่ละคน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (ก) – (ง) โดยปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ทั้ง ๔ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การเปิดเผยจะเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการจัดการเลือกตั้งของหน่วยงาน ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ โดยให้ปกปิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลอื่น เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบ้าน ทะเบียนรถ หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๕๐๕/๒๕๖๔)

นายวรรณพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ทำไมถึงชนะการเสนอราคา

ปัญหาเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ก็ยังมีมาเรื่อย ๆ ผู้פקต้องมืข้อสงสัยถึงผู้ชนะว่า มีอะไรดีกว่าถึงได้รับการคัดเลือก จะขอตรวจสอบข้อมูลของผู้ชนะการเสนอราคาได้แค่ไหน มาติดตามกันครับ

บริษัท A โดยนาย ก ซึ่งเป็นผู้פקการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) โครงการซื้อรถบรรทุกขยะมูลฝอย ขนาด ๖ ตัน แบบอัตโนมัติ จำนวน ๑ คัน ของหน่วยงาน B ได้มีหนังสือถึงหน่วยงาน B เพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชุดยื่นเสนอราคาพร้อมเอกสารรับรอง แคตตาล็อกหรือรูปแบบแสดงคุณลักษณะและหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายของบริษัท C ผู้ชนะการเสนอราคา หน่วยงาน B แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอโดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และกรณีการเปิดเผยอาจทำให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงาน B ซึ่งแจ้งต่อคณะกรรมการฯ เพิ่มเติมว่า นาย ก ได้ยื่นอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อกรมบัญชีกลาง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๘ วรรคสอง โดยคณะกรรมการของกรมบัญชีกลางมีมติไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ เป็นเอกสารที่ผู้เสนอราคาต้องยื่นประกอบการเสนอราคาต่อหน่วยงาน B เพื่อประกอบการตัดสินใจในการคัดเลือก ให้เป็นผู้ชนะการเสนอราคา และได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเสร็จสิ้นลงแล้ว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยต่อบุคคลทั่วไปอยู่แล้วโดยสภาพ ประกอบกับมิใช่เอกสารลับหรือเป็นเทคนิคในการเสนองานอันกระทบต่อผู้ชนะการเสนอราคา แต่อย่างไร ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการเข้าเสนอราคาในครั้งนี้ จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลดังกล่าวเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปกป้องสิทธิของตน จึงวินิจฉัยให้หน่วยงาน B เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ โดยปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลที่ปรากฏในเอกสาร เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และหมายเลขบัญชีธนาคาร

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๑/๒๕๖๕)

นายวรรณพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

เรื่องอยู่ระหว่างฟ้องร้องคดี

เรื่องนี้น่าสนใจครับ เป็นเรื่องของการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดีในศาล จะสามารถขอเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานที่ฟ้องร้องกันอยู่ได้มากน้อยแค่ไหน มาดูครับ

หน่วยงาน A ยื่นฟ้องนาย ก ต่อศาลแขวง B เป็นคดีแพ่ง เรื่องผิดสัญญา นาย ก จึงมีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจดหน่วยมิเตอร์ จำนวน ๔ รายการ คือ ๑) หลักฐานการตรวจสอบสาเหตุการชำรุดของมิเตอร์ หมายเลข... ๒) หนังสือจากตัวแทนจำหน่ายขอให้ตรวจสอบมิเตอร์ หมายเลข... รวมทั้งการสับเปลี่ยนมิเตอร์ที่ชำรุดโดยไม่แจ้งให้นาย ก ทราบล่วงหน้า ๓) หลักฐานเกี่ยวกับแผนงานการสุ่มตรวจมิเตอร์ ๔) สถิติการใช้ไฟฟ้า หมายเลขผู้ใช้ไฟฟ้า... ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - มีนาคม ๒๕๖๔ หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลและคดีอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาคดีของศาล ประกอบกับเอกสารที่ขอปรากฏตามสำเนาบัญชีระบุพยานแล้ว นาย ก สามารถใช้สิทธิทางศาลร้องขอให้ศาลออกหมายเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ทั้ง ๔ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตน แม้ว่าขณะนี้คดีจะอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแขวง B แต่ผู้อุทธรณ์จำเป็นต้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงแตกต่างในกระบวนการพิจารณาของศาล วินิจฉัยให้หน่วยงาน A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์แก่ผู้อุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๖/๒๕๖๕)

นายวรรณพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

สำนวนการสอบสวน

การขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนมีจำนวนมาก ซึ่งได้จัดทำบทความไปหลายครั้ง วันนี้ต้องนำมาทบทวนอีกครั้ง เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ครับ

นาย ก เป็นเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล A ได้ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีความผิดกรณีตรวจรับงานก่อสร้างโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าของสถานีสูบน้ำไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการและไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล A ดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่จำนวนหลายราย นาย ก จึงมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบล A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนกรณีดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบล A ปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า เป็นเอกสารลับของทางราชการ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๘๐ ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของบุคคล หากฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมาย นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นสำนวนการสอบสวนกรณีดังกล่าว ซึ่งถือเป็นสำนวนการสอบสวนวินัยและให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยได้โดยไม่ต้องสอบสวนใหม่ ตามมาตรา ๙๑(๒) และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แม้กระบวนการทางวินัยยังไม่เสร็จสิ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบล A ยังไม่ได้ส่งลงโทษผู้อุทธรณ์ แต่การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสิทธิของผู้อุทธรณ์ที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตน การเปิดเผยจึงไม่กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยอันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างไรก็ดี จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบล A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ โดยปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งหรืออาชีพ ที่อยู่ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ ลายมือชื่อของพยาน

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๑๖/๒๕๖๕)

นายวรรณพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”